

[Pohn]

½ t sod pr. km² Danmark. Når man gør sig klart, at sod er det samme som aktivt kul, og at aktivt kul har den egenskab meget fast at kunne binde urenheder og eksempelvis også bakterier til sig, må der omgående sættes ind her. En lægeundersøgelse for nylig i et bestemt område med meget sodnedfald viste, at halvdelen af dødsfaldene her skyldtes cancer.

Miljøministeren taler om samarbejde mellem erhverv og myndigheder. Når et sådant samarbejde allerede vedrørende sodforurening er etableret, er det en yderligere grund til at efterlyse omtale heraf i miljøstyrelsens redegørelse.

Der har det sidste års tid været kørt forsøg med tilsætning af vand til fuelolie. Ved at emulgere vand i olie og indsprøjte blandingen i fyret opnås en betydeligt renere forbrænding. Disse forsøg har bl. a. været udført på Glostrup amtssygehus. Inden forsøgene startede, modtog hospitalet dagligt klager over sodgener for de omkringboende. Forsøgene med vand-olie-emulsion nedsatte i høj grad sodmængden, hvilket helt sikkert er bekendt for miljøstyrelsen. Klagerne ophørte, sodmængden blev reduceret til så at sige 0.

Ved tilsætning af visse kemikalier, additiver, vil sodmængden kunne nedsættes med op til 95-99 pct. eller sagt med andre ord: de 500 kg sod pr. km² vil kunne nedsættes til omkring 15 kg sod pr. km². Additiver og deres virkning har været kendt længe, men er desværre alt for lidt anvendt. Noget, der i den grad angår alles sundhed, burde i en debat om produktvurdering prioriteres langt højere, og det er mit håb, at der fra miljøministerens side må blive taget skridt til, at de produkter, additiver til fyringsolien, der i dag findes på markedet, vurderes langt højere.

Gert Petersen (SF):

Jeg vil godt først takke for ministerens redegørelse og sige med det samme, inden jeg glemmer det, for jeg har også nogle kritiske bemærkninger og nogle spørgsmål, at vi i det store og hele er positivt indstillet til den redegørelse, der er givet, og den grundholdning, som bærer redegørelsen. Det er nemlig rigtigt, som det indirekte fremgår af redegørelsen, at hele vores udvikling, hele vores civilisation sådan set er ved en slags vandskel. Tidligere foregik udviklingen uden de større risici ved en slags forsøge-sig-frem-

metode, og så opfandt man hjulet, så opfandt man ploven, så opfandt man saven og en lang række andre udmærkede ting. Det er givetvis gjort igennem mange forsøg, hvor først det ene er slået fejl, så det næste, og så har noget været rigtigt; på den måde er civilisationen så at sige tumlet fremad.

Men når vi nu er derhenne, hvor omkring - som det oplyses i redegørelsen - 30.000 kemiske stoffer på den ene eller den anden måde anvendes i produktionen og i dagligdagen, er det noget risikabelt med denne tumlen-frem-metode. Det er meget store værdier, der står på spil, og her er det ikke i første række de materielle værdier, men de menneskelige værdier, jeg tænker på. Det er ganske alvorlige farer, der truer, og det understreger, at disse gamle metoder for udvikling ikke længere er rigtige. Det gælder både ressourceanvendelsen og miljøet i ordets allerbedste forstand, altså både det menneskelige miljø og naturmiljøet.

Jeg kan ikke undlade at nævne, at jeg mener, det også betegner en fallit for hele den liberalistiske filosofi, som vi godt nok har hørt repræsenteret her fra denne talerstol ved denne lejlighed nu flere gange. Dermed har jeg ikke sagt, at den liberalistiske filosofi var forkert, da den udviklede sig. Den svarede meget godt til de muligheder og de vilkår, hvorunder tingene udviklede sig meget spontant og man prøvede sig frem, men de materielle vilkår er netop blevet så meget anderledes, at man ikke længere kan anvende den gamle liberalistiske filosofi på udviklingen. En total frihed for produktionen, en total frihed for forbrugsvalget er ganske enkelt blevet en trussel både for vor egen overlevelse og ikke mindst for de kommende generationers overlevelse.

Derfor er jeg tilfreds med, at ministeren i sin redegørelse erkender og bygger på tendensen til øget samfundsstyring af produktion og produkter ud fra sundheds- og miljøhensyn med understregning af, at det er noget, som man udvikler ikke bare herhjemme, men også i en række andre lande. Jeg tror, ministeren i den forbindelse peger bl. a. på USA og Sverige.

Jeg mener, at dette princip om en øget samfundsstyring af produktion og produkter ud fra sundheds- og miljøhensyn må være overskriften og ledetråden for en lovgivning som den, der her lægges op til, og som åben-